

Charta 25

Præambel

Vi taler nu, fordi tavshed ikke længere er en mulighed. Autoritære populistere opererer ikke længere i marginalerne; de sidder i regeringer over hele verden. Deres tilstedeværelse er normaliseret, deres retorik gentages i institutioner, der engang beskyttede demokratiet. Det, der engang syntes utænkeligt, er nu rutine. Grænsen mellem demokrati og dets efterligning udviskes i realtid, og vi bliver bedt om at acceptere dette som normalt. Det vil vi ikke! Dette charter taler med den klarhed, som kendetegner dem, der er vokset op med at se frihederne svinde og retfærdigheden udhules. Vi taler ikke ud fra nostalgi, men fra et dybere sted: Det er vores fremtid, der bliver stjålet, og vi nægter at være dens tavse arvinger!

Vi, de undertegnede, taler ikke på vegne af noget politisk parti, nogen stat eller nogen ideologi, men som samvittighedsfulde borgere, der er tvunget til at reagere på den dybtgående demokratiske opløsning i vores tid. Over hele verden er vi vidne til en bølge af autoritære tendenser, der truer med at undergrave de hårdt tilkæmpede principper om menneskelig værdighed, borgerlige frihedsrettigheder og pluralisme.

Denne krise er hverken fjern eller abstrakt. Den udspiller sig i parlamenter og retssale, på skærme og i skoler, i dagligdagen for dem, hvis stemmer ignoreres, og hvis rettigheder udhules. Vi erklærer, at de værdier, der er nedfældet i Verdenserklæringen om Menneskerettigheder og Helsinki-slutakten fra 1975, som alle vores regeringer er bundet af, ikke bliver overholdt. De, der har til opgave at forsvare disse værdier – regeringer, partier og institutioner – har alt for ofte svigtet: gennem tavshed, medvirken eller opportunisme.

Inspireret af [Verdenserklæringen om Menneskerettigheder](#), herefter forkortet til UDHR, den moralske klarhed i [Charta 77](#) og de demokratiske idealer, der bekræftes i [IYC25-konferencerapporten](#), trækker vi også på indsigterne fra [IYTT Youth Panel](#). Dette panel er en mangfoldig forsamling af over 200 unge mennesker fra 50 lande, forenet af en stærk interesse i udviklingen af åbenhed og demokrati. Hvor mange barometre måler den offentlige mening, går IYTT Youth Panel dybere: politiske ideer, principper og legitimiteten af de herskende magtstrukturer. Det giver en sjælden mulighed for at undersøge tankerne hos de nye informerede borgere – unge mennesker, der ikke blot reagerer på politik, men udfordrer dens antagelser og forestiller sig dens fremtid på ny.

Vi skriver for at bekræfte den enkle, men radikale idé, at demokrati skal være folkeligt: Magten skal ligge hos alle, ikke i de fås ubegrænsede

hænder. Som IYC25-konferencen minder os om, er vi ikke styret af nogen, der sætter os op mod hinanden som stridende grupper, men af vores eget individuelle valg om at være fællesskabsorienterede og regere sammen. For at modsætte os autoritære kræfter har vi brug for engagerede borgere, der handler ud fra de demokratiske idealer om værdighed, lighed, pluralisme, ytringsfrihed og fælles ansvar.

1. Demokrati er ikke en selvfølge

Demokrati er ikke en naturlig tilstand. Det er en skrøbelig konstruktion, der bevidst skal bevares og aktivt leves. Alt for mange regimer påberåber sig demokratisk legitimitet, samtidig med at de krænker dens kerne: alles lige ret til at deltage i offentlige anliggender (UDHR artikel 21.1). Vi bekræfter, at demokrati skal kæmpes for, leves og forsvares (UDHR præambel).

2. Autoritarisme er et symptom, ikke en årsag

Autoritarisme opstår ikke af styrke, men af uhelbredte sår: økonomisk fortvivelse, svigt fra institutioner, brudte løfter, forstyrrede identiteter. Den trives, hvor deltagelse nægtes (UDHR artikel 21.2) og ytringsfriheden manipuleres (UDHR artikel 19). Den vokser i fravær af retfærdighed (UDHR artikel 8) og tilhørsforhold (UDHR artikel 28).

3. Dette er ikke bare en autoritær bølge

Den autoritære bølge er ofte forklædt som en genopblussen af højrefløjen, men den er drevet af en dybere krise: de liberale demokratiers manglende evne til at opretholde social beskyttelse (UDHR artikel 22) og menneskelig værdighed (UDHR artikel 1). Når demokratierne ikke formår at sikre grundlæggende rettigheder, herunder retten til sikkerhed (UDHR artikel 3) og social beskyttelse, træder reaktionære kræfter til for at udfylde tomrummet.

4. Populisme skaber falske identiteter

Autoritære populistiske tilbyder ikke politisk inklusion; de skaber et mytisk »folk« baseret på eksklusion. Deres identitet er ikke skabt af solidaritet, men af vrede. De kroner ledere, ikke principper. Deres bevægelser kræver loyalitet, ikke dialog, hvilket underminerer foreningsfriheden og deltagelsesfriheden (UDHR artikel 20.1, 21.1).

5. Populisme bruger følelser som våben for at skabe splid

Autoritære bevægelser lever af frygt og vrede. De forvrænger information (UDHR artikel 19), forstærker vrede og skaber digitale stammer, der erstatter forståelse med slogans. I deres verden er sandheden underordnet loyalitet, og uddannelse bliver en trussel mod lydighed (UDHR artikel 26.2).

6. Politiske partier skal genvinde tilliden

Borgerne mister tilliden, når partierne lover forandring, men leverer kompromiser. Når politik ses som et spil for eliten, søger folk alternativer, uanset hvor farlige de er. Vi opfordrer de politiske partier til at kommunikere ærligt, handle gennemsigtigt og tjene offentligheden med integritet (UDHR artikel 21.3, 29.2).

7. Institutioner skal afspejle befolkningen

Institutioner, der er oprettet for at opretholde retfærdighed, tilslører nu ofte denne. Bureaucratisk kompleksitet, korrupsion og partiskhed har fremmedgjort dem, de burde tjene. Vi afviser en demokrati, der beskytter privilegier. Offentlige institutioner skal være gennemsigtige, inkluderende og ansvarlige over for befolkningen (UDHR artikel 6, 7, 8, 10, 21.3).

8. Vi afviser en ekskluderende demokrati

Et system, der tolererer eksklusion af kvinder, minoriteter og dissidenter, er ikke en demokrati. Vi afviser misbrug af nationalisme, traditionalisme og kulturel identitet til at retfærdiggøre undertrykkelse. Demokrati bevares ikke ved at håndhæve ensartethed, men ved at beskytte forskellighed (UDHR artikel 1, 2, 16.1, 21.1).

9. Vi går ind for ligeværd og fælles handlekraft

Alle mennesker har samme værdi og ret til at forme deres livsbetingelser (UDHR artikel 1). Demokrati er ikke blot afstemning, det er fælles handlekraft. Vi modsætter os systemer, der fratager individer deres frihed i kontrolens eller traditionens navn (UDHR artikel 3, 29.1).

10. Vi omfavner dialog og afviser vold

Demokrati trives i konflikter, der mægles gennem dialog, ikke i tvungen konsensus eller tvang. Vi afviser vold (UDHR artikel 3), censur (UDHR artikel 19) og ideologisk konformitet. Ægte demokrati giver plads til forskelle, konfrontation, samtale og vækst (UDHR artikel 20.1).

11. Viden skal tjene frigørelse

Uddannelse er ikke et privilegium, men en rettighed. Viden skal frigøre, ikke dominere. Den skal give borgerne redskaber til at stille spørgsmålstegn ved magten, forstå kompleksitet og deltage fuldt ud i det offentlige liv. Et demokratisk samfund investerer i informeret handlekraft, ikke passiv lydighed (UDHR artikel 26.1, 26.2).

12. Vi afviser kapitalens dominans over demokratiet

Autoritære bevægelser støttes af koncentreret rigdom. Store finansielle netværk finansierer propaganda, former medierne og manipulerer den offentlige mening. Økonomisk ulighed bliver til politisk ulighed. Vi afviser et

demokrati, der er købt for penge, og kræver, at magten er ansvarlig over for alle (UDHR artikel 7, 21.2, 22, 23.1).

Appellen

Lad dette charter stå som et vidnesbyrd. Vi accepterer ikke demokratiets langsomme forfald. Vi accepterer ikke frygt, splittelse eller tavshed. Charta 25 tilbyder ikke et program. Den tilbyder en bøn: at vi uden illusioner konfronterer de kræfter, der nedbryder det demokratiske liv, og at vi uden frygt genvinder de frie borgeres moralske forpligtelser. Kun sammen, i fælles værdighed og kollektiv beslutsomhed, kan vi bevare den frihed, vi har arvet – og sikre, at den varer ved.

Vi bekræfter muligheden for en politik, der ikke er rodfæstet i magt, men i medfølelse. Ikke i udelukkelse, men i værdighed. Ikke i fortvivlelse, men i solidaritet. Fremtiden vil ikke blive skrevet af autoritære kræfter, medmindre vi lader dem skrive den alene.

Alle mennesker på denne planet er velkomne til at underskrive.

QR-koden indeholder alle oplysninger om, hvordan man kan blive en del af bevægelsen og underskrive Charta 25. Underskrivernes navn og nationalitet/oprindelsesland vil blive vist i den online version af dette dokument (også tilgængelig via QR-koden).

Underskrivere

Alice Smith, United Kingdom

Alina Koch, Germany

Ambrose Ngobi, Uganda

Andrea Olmi, Italy

Angela Khumalo, South Africa

Anh Vu, Germany

Ani Melikyan, Armenia

Anita Sammarini, Italy

Anna Pietri, Greece

Benedikt Schuegraf, Germany

Benjamin Galbraith, United Kingdom & France

Bethany Dennis, United Kingdom
Brenald Dzonzi, Malawi
Carmen Engelhardt, Germany
Claudia Pintore, Italy
Constança Pagès, Spain
Dania Vanessa Verbena Flores, Guatemala
Elen Antapyan, Armenia
Elena Vocale, Italy
Ella Levien, Germany
Emily Barcelo, USA
Emma Sougli, Greece
Ester Nijiko, Malawi
Federica Baggio, Italy
Francesca Bonomo, Italy
Franklin Vaci, United Kingdom
Gavin Miller, USA
Hope Ntokozo Dlamini, South Africa
Ismael Mabema, South Africa
James Mottram, United Kingdom
James Freiberg II, USA
Jan Ferrer i Picó, Catalunya, Spain
Jan-Hendrik Pretorius, South Africa
Jessica Jahn, Germany
Joana Baptista, Portugal
Joe Earnshaw, United Kingdom
Jonathan Ziener, Germany
Jouman Tafnkji, Syria

Joy Adewumi, Nigeria
Kirill Vanderberg, Russia
Lindelwa Nicolette Mayinga, South Africa
Linh Pham, Vietnam
Lisa Lundgren, Sweden
Luca Guidoboni, Italy
Masindi Netshakhuma, South Africa
Matilde Abreu, Portugal
Matthew Baymiller, USA
Michele Castrezzati, Italy
Michelle Liao, USA
Minas Stravopodis, Greece
Miranda Tate, Sweden & USA
Myriam Moussali France & Morocco
Noor Ahmad, Pakistan
Olle Hansen, United Kingdom
Ollie Gee, United Kingdom
Ontiretse Moatshe, South Africa
Otsile Nkadimeng, South Africa
Palesa Meva, South Africa
Peggy Molefi, Botswana
Petter Rodebjer, Sweden
Pol Villaverde, Spain
Rabia Turnbull, South Africa
Reon Van Der Merwe, South Africa
Sara Conte, Italy
Seven Jacobs, United Kingdom

Silvia Papic, Sweden
Siphesande Kotelana, South Africa
Siro Piña Cardona, Spain
Sofia Marini, Italy
Sofie Winge-Petersen, Denmark
Sondre Zakariassen Ranum, Norway
Sophia Kaur Badhan, United Kingdom
Suzannah Anderson, USA
Taylen Reddy, South Africa
Thao Mai, Vietnam
Valeriia Andriienko, Ukraine
Veronica Butler, USA
Victoria Portnaya, Ukraine
Vivek Venkatram, Singapore
Zanoxolo Mciteka, South Africa
